

Oponentský posudek

doktorské dizertační práce MUDr. Jany Hudecové na téma:

„Poruchy dýchání ve spánku u rizikových gravidit“.

Předkládaná dizertační práce MUDr. Jany Hudecové je ve svázaném výtisku o 108 stranách přehledně rozdělených do 12 kapitol. Vlastní práce má 81 stránek textu včetně 31 tabulek a 11 grafů. Dále je na 27 stranách seřazeno 154 citací použité literatury, 11 příloh rozvíjejících různé podtituly hlavního tématu dizertace a 3 publikace autorky vztahující se ke studovanému tématu (t. č. 2 v recenzním řízení).

Dizertační práce byla vypracována pod vedením as. MUDr. Davida Slouky, Ph.D, MBA, přednosta Otolaryngologické kliniky Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice v Plzni. Zpracované téma je vysoce aktuální. Počet rizikových gravidit v populaci stále stoupá, tím stoupá i riziko komplikací v průběhu gravidity s možnými následky pro plod i matku. Zpracované téma spojuje porodnickou problematiku a problematiku spánkové medicíny, konkrétně v tomto případě obstrukčního syndromu spánkové apnoe. Tato oblast medicíny zatím není v dostupné vědecké literatuře dostatečně prozkoumána, proto je třeba autorce poblahopřát k výběru velice zajímavého a medicínsky přínosného tématu. Publikované výsledky ve shodě s dalšími autory ukazují, že více než 1/3 gravidních žen může trpět OSAS. V současné době zavedený a respektovaný management péče porodníků o tyto pacientky může vést k nedostatečné diagnostice této choroby a tím k neodhalení rizikových faktorů, které mohou mít negativní dopad na průběh a ukončení gravidity.

MUDr. Jana Hudecová je zkušenou lékařkou v oboru Gynekologie a porodnictví. V předložené práci zúročila jak zkušenosti z práce na porodním sále tak především zkušenosti z předporodního sledování a péče o pacientky s rizikovou graviditou, protože zejména kvalitní a komplexní péče v tomto období je základní podmínkou pro nekomplikovaný průběh rizikové gravidity.

V teoretické části předložené práce (kap. 6) předkládá MUDr. Hudecová široký a sofistikovaný rozbor problematiky rizikových gravidit (podkapitola 6.1.) a vysvětluje možný dopad poruch dýchání ve spánku na toto pole medicíny (kap. 6.2.). Autorka zde přináší nejen teoretické rozborů ale i praktické aspekty problematiky, což je důkazem jejího širokého přehledu o studovaném tématu.

Ve speciální části (kap.7) si autorka klade za cíl zjistit výši výskytu obstrukčního syndromu spánkové apnoe v populaci rizikově těhotných, objasnit souvislosti OSAS s výskytem obezity, gestačního diabetes mellitus, gestační hypertenze, histomorfologických změn placenty, nízkého pH pupečnickové krve a snížené hladiny PlGF. Ze souboru 480 ošetřovaných rizikově gravidních byl vyselektován soubor 85 respondentek, z nichž 61 splnilo vstupní kritéria monocentrické prospektivní kohortové studie. Soubor studovaných nemocných byl rozdělen na skupinu I (s přítomným OSAS; AHI \geq 5; 21 respondentek) a skupinu II (bez přítomného OSAS; AHI < 5; 40 respondentek). Obě tyto skupiny byly srovnávány z pohledu výskytu výše zmíněných parametrů. Problematika je ve vědecké literatuře pouze částečně

zpracována. Existují nečetné práce studující vztahy mezi AHI a hypertenzí, obezitou a gestačním DM na souborech rizikově těhotných. Práce odhalující vztahy AHI a preeklamptických změn placenty, nízkého pH pupečnickové krve nebo nízkého PlGF jsou ojedinělé nebo žádné. Všechny pacientky byly v rámci studie seznámeny s problematikou, podstoupily screeningovou spánkovou monitoraci a kompletní vstupní vyšetření do studie. Z původního souboru 85 zařazených rizikově těhotných bylo vyloučeno 14 pro vícečetnou graviditu nebo nekompletní datový soubor. Cílem práce je zjištěné výsledky aplikovat do praxe, tedy zjistit, jak často a do jaké míry se syndrom spánkové apnoe podílí na zvyšování incidence výskytu rizikových faktorů.

Práce svou metodikou odpovídá standardům zavedeným ve Fakultní nemocnici v Plzni. Všechny respondentky byly starší 18 let s diagnostikovanou rizikovou graviditou. Pacientky byly kompletně poučeny a svůj souhlas potvrdily podpisem „Souhlasu se zařazením do studie“.

Práce přinesla některé, v odborné literatuře, dosud nepublikované poznatky. Oproti očekávání se nepotvrdila pozitivní korelace výskytu OSAS a hypertenze. Tento výsledek je v rozporu s částí publikovaných vědeckých prací a autorka jej vysvětluje nízkým počtem pacientek v jejím studovaném souboru. Naopak u GDM a obezity byl statisticky významný vztah s OSAS (ve shodě s většinou publikovaných vědeckých prací) prokázán. V dostupné literatuře lze najít práce, jejichž závěry se k výše zmíněným parametrům diametrálně liší. Do této chvíle žádné dostupné studie nezkoumaly závislost OSAS a výskytu histomorfologických změn placenty, nízkého pH pupečnickové krve či nízké hodnoty PlGF a i záchyt ve studovaném souboru byl u těchto parametrů tak nízký, že výsledky nejsou autorkou brány jako validní. Zpracované téma nabízí nový velice zajímavý pohled na faktory, které mohou ovlivňovat rizikovou graviditu a závěry studie budou aplikovány do běžné gynekologicko-porodnické praxe. Po publikování článku zabývajícího se tímto tématem v odborné literatuře plánuje autorka oslovit odbornou společnost s návrhem úpravy managementu péče o rizikově těhotné.

Výsledky své práce zpracovala MUDr. Jana Hudecová do původních odborných sdělení. Své poznatky dále šíří bohatou pregraduální i postgraduální přednáškovou činností. Všechny vytyčené cíle práce kompletně splnila.

Závěr:

Předložená práce je velice pečlivě zpracována, má široký teoretický podklad a demonstruje i široké praktické zkušenosti autorky. Text je přehledný, srozumitelný, didakticky dělený bez stylistických či gramatických chyb. Studie MUDr. Jany Hudecové je aktuální, přínosnou prací rozšiřující současné znalosti zkoumané problematiky a je významná z hlediska teoretického i praktického. Autorka prokázala schopnost samostatné vědecké práce a svými výsledky obohatila vědeckou literaturu. Z těchto důvodů oponent doporučuje podle § 47 VŠ zákona 111/98 Sb. přijmout předloženou dizertaci po její obhajobě jako doklad pro další řízení k udělení titulu Ph.D.

V Plzni 14. 11. 2018

Doc. MUDr. Jaroslav Slípka, CSc.